

POROČILO NAKVIS O NAPREDKU - PREGLED AGENCIJE, ENQA

Spoštovani člani odbora ENQA,

Z vašo odločitvijo 13. decembra 2018 je bilo članstvo Nacionalne agencije RS za kakovost v visokem šolstvu podaljšano v ENQA v (v nadaljevanju: NAKVIS) podaljšano za nadaljnjih pet let. Odločitev je bila sprejeta po obisku NAKVIS s strani skupine strokovnjakov junija 2018. V dopisu, v katerem ste potrdili članstvo, ste navedli, da pričakujete, da bo poročilo o napredku sprejeto v enem letu od njegove odločitve, tj. decembra 2019.

Poudariti želimo, da so bila priporočila skupine ENQA upoštevana z veliko skrbnostjo. V nadaljevanju so dokumenti in pojasnila predstavljeni glede na vsak posamezen standard ESG. V tem dopisu najdete vse sprejete dokumente in njihove povezave do naše spletne strani, če so javne narave. Obveščamo vas tudi, da je NAKVIS sprejel akcijski načrt za obravnavo priporočil ocenjevalne skupine ENQA takoj po obisku (priloga 1).

ESG 3.1 DEJAVNOSTI, POLITIKA IN PROCESI ZA ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI (večinoma skladno)

Priporočilo:

Skupina priporoča, da NAKVIS razišče načine, kako zagotoviti polno zavezanost vseh deležnikov v postopku zunanjega zagotavljanja kakovosti.

- Avgusta 2018 je bil pripravljen **nov komunikacijski načrt** (priloga 2), da bi okrepili dvosmerno komunikacijo z notranjimi in zunanji deležniki, izboljšali vključenost visokošolskih zavodov v postopek spreminjanja predpisov NAKVIS in izboljšali skupno razumevanje in pričakovanja različnih zainteresiranih strani na področju zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu.

- Storjenih je bilo veliko ukrepov za zagotovitev boljšega sodelovanja z najpomembnejšimi deležniki. Od leta 2018 se NAKVIS **redno srečuje** z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, Zavodom za zaposlovanje RS, Rektorsko konferenco, Univerzo v Ljubljani in drugimi visokošolskimi zavodi in razpravlja z njimi o postopkih, informacijskem sistemu, zakonodaji in drugih pomembnih vprašanjih.

- NAKVIS (skupaj s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti) je maja 2019 organizirala **konferenco o kakovosti v visokem šolstvu**: Od minimalnih standardov do odličnosti, ki se jo je udeležilo veliko ključnih deležnikov v visokem šolstvu. Tovrstna prireditve bo postala vsakoletna tradicija, ki ji bodo sledile podobne ustrezne teme. Prav za to priložnost smo pripravili tudi Zbornik prispevkov (priloga 3), ki je bil predstavljen na konferenci.

- Od septembra 2019 direktor **redno izvaja tedenske obiske vseh visokošolskih zavodov** v Sloveniji, da bi poglobil sodelovanje med agencijo in visokošolskimi ustanovami. Prav tako je obiskal kolege tujih agencij za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu z namenom krepitve obstoječih vezi in razmišljanja o novih oblikah projektov in mednarodnega sodelovanja, in s tem zagotavljal internacionalizacijo NAKVIS.

- **Spletna stran NAKVIS** je bila prenovljena decembra 2018, zaradi česar je bolj informativna, pregledna in predvsem bolj dostopna vsem skupinam uporabnikov, zlasti slepim in slabovidnim, pa tudi osebam z motnjami branja.

- **Nov informacijski sistem eNakvis** (na voljo od junija 2018), ki omogoča NAKVIS in visokošolskim ustanovam, da izvajajo vse postopke v elektronski obliki, je bil uspešno uveden.
- S pomočjo novo zaposlenega sodelavca za IT in **kanala na Youtube**, ki ponuja **poučne videoposnetke za visokošolske ustanove**, je bilo zagotovljeno, da sistem deluje nemoteno in da se visokošolski zavodi nemoteno prilagajajo. Youtube kanal vsebuje tudi **promocijske videoposnetke vseh visokošolskih zavodov**, hkrati pa nudi tudi platformo za javno predstavitev njihovih značilnosti, izkušenj in dosežkov.
- NAKVIS je od januarja 2019 začel izdajati **mesečni novičnik**, s katerim aktivno obvešča vse zainteresirane strani o najpomembnejših zadevah, povezanih z njegovo dejavnostjo.
- Okrepljen in uradno registriran je bil tudi **Twitter profil** (decembra 2018), s čimer je na voljo še en kanal za novice, povezane z zainteresiranimi stranmi NAKVIS.

Nasvet za prihodnje izboljšanje:

Skupina predlaga, da se svetu agencije pridruži mednarodni član, ki bo z mednarodnimi izkušnjami pridal koristi in ugledu agencije pridal in njenih deležnikov.

- Sestava sveta je določena v 51. členu Zakona o visokem šolstvu: dva člana [od 11] imenuje Vlada Republike Slovenije - eden je strokovnjak na področju visokega šolstva ali kakovosti in ki študira ali dela v Republiki Sloveniji, drugi pa je strokovnjak s področja visokega šolstva ali zagotavljanja kakovosti, ki študira ali dela v tujini. Slednji dodaja mednarodni element k sestavi sveta agencije.

Druge ugotovitve strokovnjakov ENQA:

- Študentski svet samostojnih visokošolskih zavodov ni zastopan v svetu agencije niti v skupinah strokovnjakov

- V skladu z zakonodajo NAKVIS ni pristojna za imenovanje članov sveta; namesto tega dva študentska člana, ki jih v skladu z zakonodajo imenuje Zveza študentskih organizacij Slovenije v sodelovanju s študentskimi sveti. Agencija tako ne more vplivati na sestavo sveta agencije ali na zastopanost študentov. Kljub temu, da agencija ne sodeluje in nima vpliva na imenovanje članov sveta agencije, je obvestila Študentsko organizacijo Slovenije o ugotovitvah sveta ENQA in predlagala, da se več pozornosti v prihodnosti nameni tej dilemi.

- Glede na sestavo števila študentov, vključenih v presoje strokovnjakov - NAKVIS je s spremembo meril prevzela popoln nadzor nad usposabljanjem strokovnjakov študentov. o razlogih za spremembo meril za strokovnjake (v preteklosti si ga je delila s ŠOS). Predlog spremembe brez predhodne izbire je olajša dostop vsem kandidatom, in zagotavlja tudi bolj uravnoteženo sestavo študentskih strokovnjakov. V decembru 2019 trije od štirinajstih (21 %) študentskih strokovnjakov v registru prihajajo iz samostojnih visokošolskih zavodov, kar je presega relativno število študentov, vpisanih na samostojne visokošolske zavode v slovenskem visokem šolstvu (približno 10 %).

- Skupina bi pričakovala, da bo svet bolj odprt za konstruktiven dialog z vlado in visokošolskimi zavodi. Brezpogojna zaveza sveta bi gotovo prispevala k nadaljnjemu razvoju kulture kakovosti v Sloveniji. Skupina ugotavlja, da mora svet kot najvišji organ odločanja postaviti zgled in si prizadevati za vključitev vseh deležnikov v upravljanje in delo NAKVIS. Dober začetek za svet bi bilo redno srečevanje z vsemi ustreznimi deležniki, ločeno ali v mešani sestavi.

- Na NAKVIS si prizadevamo za dejavnejše vključevanje članov sveta v komunikacijo z zunanjimi zainteresiranimi stranmi. Člani sveta so sodelovali in so se maja 2019 udeležili konference „Kakovost v visokem šolstvu: od minimalnih standardov do odličnosti“, tudi stalno se udeležujejo strokovnih usposabljanj. V januarju 2020 načrtujemo tudi usposabljanje za obstoječe starejše in nove člane Sveta (tj. člane, ki so bili imenovani v manj kot letu dni), na katerem bomo tudi pojasnili njihovo vlogo pri razvoju kultura kakovosti v Sloveniji. V skladu s sprejetim komunikacijskim načrtom bodo člani sveta vključeni v nadaljnje postopke (obiske visokošolskih zavodov), in sicer v evalvacijo vzorca študijskih programov, katerih glavni namen je krepitev svetovalne funkcije agencije NAKVIS, poleg tega pa direktor od septembra 2019 izvaja redne tedenske obiske visokošolskih zavodov. Član sveta je tudi član notranje skupine, zadolžene za pripravo SEP.

ESG 3.2 URADNI STATUS (popolnoma skladno)

ESG 3.3 NEODVISNOST (večinoma skladno)

Priporočilo:

Priporočljivo je, da se NAKVIS ustrezno posveti ohranjanju neodvisnosti in izkoristi razpoložljive instrumente.

Zagotavljamo vam, da vsi pomembni deležniki trdno podpirajo delovanje agencije. To je jasno razvidno v enotni zaščiti delovanja agencije pri vseh pomembnih zakonodajnih spremembah. Z izboljšano komunikacijo bomo samo izboljšali svoj položaj in sodelovanje z deležniki. Prepričani smo, da neodvisnost agencije ni v nevarnosti. Zavedamo se tudi izzivov, ki jih prinaša majhnost slovenskega visokošolskega prostora, zato imamo vzpostavljene mehanizme za preprečevanje navzkrižja interesov, izključitev strokovnjakov, zaposlenih in članov sveta iz procesov upravljanja in odločanja. To je eden od razlogov, da smo bolj kot druge agencije predani nenehnemu in temeljitemu izobraževanju in usposabljanju slovenskih strokovnjakov, s katerimi zagotavljamo objektivnost presoje.

NAKVIS ima javni status neposrednega nevladnega proračunskega uporabnika, podobno kot druge neodvisne javne ustanove, kot so Ustavno sodišče, Računsko sodišče, Banka Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Kljub vsemu skušamo zagotoviti še bolj stabilno zakonodajno okolje. Trenutno so temeljni koncepti in koordinate visokošolskega sistema, načela in ukrepi akreditacijskih in evalvacijskih procesov opredeljeni v Zakonu o visokem šolstvu; splošna postopkovna pravila so opisana v Zakonu o splošnem upravnem postopku, ki jih je sprejel parlament, medtem ko so podrobna postopkovna dejanja in predvsem standardi kakovosti navedeni v Merilih za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov ter drugih merilih, vse je sprejel svet. Zlasti med pritožbenimi postopki je postalo jasno, da lahko standardi kakovosti posegajo v določbe višjega zakona in se zato njihovi učinki zmanjšajo ali celo negirajo.

Izhajajoč z tega je agencija pripravila **samostojen zakon**, s katerim bi se izognila zgoraj omenjenim zapletom, in imela predpis, ki ustreza potrebam zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu, ter zakon, na katerega sprejetje druge zakonodaje ne bo vplivalo. Osnutek zakona je že pripravljen, o njem pa se bo z vsemi deležniki razpravljalo v letu 2020.

Poleg tega je razvidno, da so v majhni državi, kot je Slovenija, vsi člani akademskih skupnosti tako ali drugače povezani. To bi lahko predstavljalo tudi grožnjo za neodvisnost NAKVIS na organizacijski in operativni ravni.

Nasveti za prihodnje izboljšave:

V delovanje agencije je potrebno vključiti več mednarodnih strokovnjakov, kar bo okrepilo ozaveščenost javnosti o neodvisnem delovanju agencije.

Tuji strokovnjaki so v skladu s predpisi vključeni v vse skupine strokovnjakov in prav tako sodelujejo na konferencah in različnih razpravah, ki jih organizira agencija. Posebej smo si prizadevali, da bi v prihodnje presoje vključili le najuglednejše in usposobljene tuje strokovnjake, tako da smo marca 2019 spremenili **merila za akreditacijo** (priloga 4) in zahtevo po dokumentih v angleščini, zato da tuji strokovnjaki dobijo vse potrebne dokumente za učinkovito opravljanje svojih nalog. Pri postopkih akreditacije doktorskih študijskih programov in podaljšanja akreditacije univerze je zagotovljeno, da sta v skupini strokovnjakov vsaj dva tuja strokovnjaka različne provenience.

ESG 3.4 TEMATSKE ANALIZE (delno skladno)

Priporočilo:

Skupina priporoča NAKVIS, da razvije metodo za pripravo in diseminacijo tematskih analiz o vprašanjih, ki so pomembna za njene deležnike.

Dokument **Metodologija in postopek za pripravo in diseminacijo tematskih analiz** (priloga 5) je bil pripravljen avgusta 2018 in natančno določa postopek systemske analize in okvire diseminacije ugotovitev systemskih analiz in vpliv zunanjih deležnikov na izdelavo nadaljnjih podrobnih analiz (tematskih analiz). Zgoraj omenjeni dokument tudi jasno določa ciljno skupino teh analiz, čeprav je o tem mogoče sklepati na podlagi njegovih rezultatov. Najnovejša systemska analiza zelo natančno opredeljuje proces dela in metodologijo ter njen lastni namen. V oktobru 2018 je bila pripravljena **dodatna tematska analiza na temo človeških virov**, tj. pedagoškega in raziskovalnega dela ter delovnih pogojev visokošolskih učiteljev in raziskovalcev (priloga 6). Agencija je **ustanovila tudi oddelek za analizo, mednarodno sodelovanje in informatizacijo**, ena glavnih nalog oddelka pa je priprava tematskih analiz. V letu 2019 se načrtujejo nadaljnje analize: analiza primerov dobrih praks v postopkih presoje; analiza zaposljivosti študentov po vseh programih in visokošolskih zavodih, analiza avtonomije agencij za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu. Najnovejša tematska analiza je bila podrobneje predstavljena članom sveta, strokovnjakom agencije na seminarjih za strokovno usposabljanje in vsem zainteresiranim deležnikom na konferenci o kakovosti v visokem šolstvu maja 2019.

ESG 3.5 VIRI (večinoma skladno)

Priporočilo:

Skupina priporoča NAKVIS, da zagotovi potrebno financiranje za izvajanje svojega strateškega načrta in nadaljnjih akcijskih načrtov, vključno z načrtom razvoja kadrov.

Poudarjamo, da dodeljena sredstva več kot zadoščajo za ustrezno delovanje agencije. V prihodnjih letih ne pričakujemo finančnih ovir za izvajanje načrtov novega vodstva. 1. septembra 2018 je agencija brez dodatnih sredstev **zaposlila novega sodelavca** (IT strokovnjaka). V prilogi najdete **razčlenitev proračunskih sredstev** (priloga 7) po letih kot dokazilo. Po prejetju osnutka poročila odbora ENQA smo avgusta 2018 pripravili **načrt razvoja kadrov** (priloga 8), katerega priprava je vključevala tako zaposlene kot člane sveta agencije. Načrt razvoja kadrov je temeljil tudi na analizi vprašalnikov, ki so jih izpolnili vsi zaposleni. Vprašalniki so ponovno preučili delovno obremenitev zaposlenih, področja dela, želje in pričakovanja glede njihovega nadaljnjega strokovnega in strokovnega razvoja, motivacijo in predloge v zvezi z izobraževanjem in usposabljanjem. Kot smo že omenili, je agencija ustanovila tudi novo organizacijsko enoto - Oddelek za analize, mednarodno sodelovanje in informatizacijo.

ESG 3.6 NOTRANJE ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI IN STROKOVNOST (delno skladno)

Priporočilo:

NAKVIS priporočamo, da v dejavnosti notranjega ocenjevanja in izboljševanja kakovosti agencije neposredneje vključi zunanje deležnike. Zagotoviti je treba tudi ustrezne povratne informacije za boljše obveščanje zainteresiranih strani o rezultatih anket in ukrepov. Poleg tega priporočamo, da NAKVIS vključi vse svoje organe v zasnovo in izvajanje svoje notranje politike zagotavljanja kakovosti. Svet agencije kot najvišji organ odločanja bi lahko prevzel aktivnejšo vlogo.

Na srečanjih zaposlenih in na sejah sveta agencije so bili že večkrat obravnavani in usklajeni vsa SEP doslej. Svet agencije vsako samoevalvacijsko poročilo sprejme na redni seji ki je nato javno objavljeno. Praksa, ki je bila za SEP uvedena v letih 2014 in 2015, je bil t.i. imenovani "poziv tretjim osebam", kjer je bilo SEP mesec dni javno objavljeno na spletni strani, deležniki pa so lahko komentirali njegovo vsebino. Zadnje SEP je bilo predloženo tudi dvema zunanjima strokovnjakoma. Agencija bo še naprej vključevala tuje strokovnjake in deležnike v pripravo SEP in uporabljala instrument poziva tretjim osebam. Dodaten korak je bil storjen tudi pri zagotavljanju popolne preglednosti in izboljšanju komunikacije z zunanjimi deležniki pri pripravi SEP za leto 2019, tako da se je oblikovala **zunanja delovna skupina**, ki sodeluje z notranjo skupino za pripravo SEP, in poda nepristransko zunanje stališče. Zunanjo delovno skupino sestavljajo član Rektorske konference, Skupnost samostojnih visokošolskih zavodov, Skupnost višjih strokovnih šol in Študentska organizacija Slovenije. Člani delovne skupine so povabljeni, da sodelujejo na srečanjih skupine za samoevalvacijo in aktivno sodelujejo pri pripravi SEP. **Član sveta je tudi član notranje skupine**, zadolžene za pripravo SEP.

V splošnem poudarjamo, da svet pregleda in sprejme poročilo o samoevalvaciji agencije (kar je razvidno tudi iz zapisnika sej sveta agencije). Agencija si iz leta v leto prizadeva za izboljšanje komunikacije med deležniki, kar je razvidno iz vseh samoevalvacijskih poročil. Čeprav se je komunikacija v zadnjem obdobju samoevalvacije že močno okrepila, se zavedamo priložnosti za izboljšanje. Zato se strinjamo s priporočilom odbora ENQA, da je ena ključnih priložnosti za izboljšanje krepitev komunikacije z vsemi deležniki agencije. Agencija je takoj sprejela ukrepe za izboljšanje razmer, kot je razvidno iz točke 3.1.

ESG 3.7 PERIODIČNE ZUNANJE PRESOJE AGENCIJ (popolnoma skladno)

ESG 2.1 UPOŠTEVANJE NOTRANJEGA ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI (popolnoma skladno)

ESG 2.2 OBLIKOVANJE METODOLOGIJE, KI USTREZA NAMENU (večinoma skladno)

Priporočilo:

SQAA priporoča, da uporablja sprejeto metodologijo z največjo prilagodljivostjo, kar zagotavlja njeno primernost za vse slovenske institucije, ne glede na velikost in profil. Če je treba, je treba metodologijo revidirati, da se izboljša njena učinkovitost. Poleg tega se SQAA priporoča, da se osredotoči na izboljšanje kakovosti in ne na nadzor kakovosti ter spodbuja nadaljnji razvoj kakovostne kulture v slovenskem visokem šolstvu.

Agencija sodeluje z vsemi deležniki pri usklajevanju vseh aktov agencije. Usklajevanje poteka v elektronski obliki (po elektronski pošti), v primeru večje reforme zakonodaje pa tudi v obliki delavnic in koordinacijskih sestankov. V posebnih primerih so deležniki povabljeni tudi na seje sveta. Vsak nov akt je objavljen tudi na naši spletni strani za nadaljnje pripombe in dopolnitve vsaj teden dni, preden svet o njem razpravlja. Novi komunikacijski načrt obravnava tudi vse možne motnje v komunikaciji in zagotavlja, da se deležniki ne bodo počutili zanemarjeni.

Nedavno (marec 2019) so bila dopolnjena **merila za akreditacijo (priloga 9), z večjo osredotočenostjo na doktorski študij**, s čimer se je povečala fleksibilnost postopkov. Kljub temu pa nova merila že bolje upoštevajo posebnosti posameznih institucij, velikost, vire in področja delovanja, ter jasno ločujejo med različnimi vrstami in stopnjami študijskih programov, tako glede diverzifikacije njihovih dejavnosti, strokovnega in znanstvenega in raziskovalnega dela, praktičnega usposabljanja študentov, človeških virov, opreme. To je razvidno tudi iz elektronskega prijavnega obrazca, ki napotuje, kateri standardi ali kriteriji morajo biti izpolnjeni.

Trenutno še ne moremo govoriti o popolni integraciji novih meril, saj je Agencija šele uvedla postopke akreditacije in evalvacije po novem sistemu. Z izboljšano komunikacijsko strategijo bo redno spremljala uporabnost meril in jih po potrebi in v dogovoru z deležniki tudi prilagajala. Da bi olajšali razumevanje, smo **dopolnili FAQ**, medtem ko načrtujemo, da po uspešni vpeljavi meril pripravimo **vodnik po postopkih akreditacij in evalvacij**, ki bo upošteval priporočila skupine ENQA. Vodnik bo nadomestil priročnik za strokovnjake agencije. Naj poudarimo, da do zdaj visokošolske / višješolske ustanove še niso sporočile nobenih težav pri razumevanju vsebine novih meril in izpolnjevanju vlog, medtem ko je bilo pri starih merilih veliko nerazumevanja. Prepričani smo, da je sedanja situacija posledica tudi dolgoročnega sodelovanja z deležniki pri oblikovanju meril in določb o presoji posameznih standardov kakovosti, določenih v prijavnih obrazcih. Agencija je prav tako pripravila **akreditacijski in evalvacijski postopkovnik**, v katerem je postopek obravnave vloge vsem zainteresiranim predstavljen na pregleden in jasen način. Uporaba informacijskega sistema eNakvis naj bi poenostavila administrativnost v postopkih in povečala osredotočenost na vsebino odločanja. Na spletni strani NAKVIS so javno dostopne **informacije o stanju vseh tekočih vlog**.

ESG 2.3 IZVAJANJE PROCESOV (večinoma skladno)

Priporočilo:

NAKVIS priporočamo, da določi naravo follow-up ukrepov v postopkih zagotavljanja kakovosti v vseh postopkih, ne samo pri presojah z negativnim rezultatom. Poleg tega se priporoča, da doseže enotno razumevanje meril in objavi uradno razlago meril in predpisov.

S spremembo sistema kakovosti, spremembami ZViS in spremembami lastnih meril agencija uspešno vključuje follow-up ukrepanje v svoje postopke. **Evalvacija vzorčnih študijskih programov** je namenjena nenehnemu spremljanju izboljšav, ki so se začele leta 2019: njegov namen je pregled in ocena nadaljnjih ukrepov ter svetovanje institucijam. V skladu z novimi merili in spremenjenimi postopki mora vsak visokošolski zavod predložiti nadaljnje ukrepe v roku enega leta od vzorčne evalvacije. Poleg tega prav tako spreminjamo (priloga 10) **merila za akreditacijo** na tak način (december 2019), da bodo visokošolski zavodi morali svetu agencije v roku dveh let od akreditacije ali evalvacije v vsakem postopku predložiti **poročilo o napredku**.

Poleg presoje poročila o napredku agencija nenehno spremlja izboljšanje kakovosti institucij z zbiranjem in analizo njihovih samoevalvacijskih poročil, rezultati analize pa so objavljeni v sistemski analizi in posebnih tematskih analizah.

ESG 2.4 ZUNANJI STROKOVNJAKI (večinoma skladno)

Priporočilo:

Priporočljivo je ponovno preučiti bazen strokovnjakov, zlasti glede na uvedbo institucionalne akreditacije. Bazenski strokovnjakov bi moral biti dovolj raznolik in vključevati študente vseh vrst slovenskih zavodov. Potrebna so posebna prizadevanja in dodatni viri za sodelovanje (več) mednarodnih strokovnjakov.

Seznanjeni smo s težavo o zagotavljanju pokritosti vseh področjih s strani strokovnjakov agencije, zato k sodelovanju **vsako leto (z javnim pozivom) k sodelovanju povabimo različne strokovnjake s področij / deficitarnih področij**. V letu 2019 je bilo vključenih 30 takih strokovnjakov. Problem raznovrstnosti rešujemo tudi z vključevanjem tujih strokovnjakov z ustreznih področij. Organizirali smo tudi **posebna izobraževanja za predsednike skupin v vzorčnih presojah** (marec 2019). Kot smo že omenili, si v prihodnje prizadevamo, da bi v presoje vključili le najuglednejše in usposobljene tuje strokovnjake, tako da smo marca 2019 spremenili merila za akreditacijo **in zahtevo po prevodu vloge v angleščino**, kar pomeni, da tuji strokovnjaki dobijo vse potrebne dokumente za učinkovito opravljanje svojih nalog. Kar zadeva število študentov, vključenih v presoje, je bil eden izmed razlogov za spremembo meril za strokovnjake agencije ta, da **agencija prevzame popoln nadzor nad usposabljanjem študentskih strokovnjakov** (nadzor je bil v preteklosti razdeljen s ŠOS). Predlog spremembe torej omogoča dostop študentskih kandidatov vseh visokošolskih visokošolskih ustanov, izbira kandidatov za usposabljanje pa je v pristojnosti agencije, kar bi tudi zagotovilo bolj uravnoteženo sestavo študentskih strokovnjakov.

ESG 2.5 MERILA (večinoma skladno)

Priporočilo:

Priporočljivo je, da NAKVIS spodbuja institucije, da v svoj notranji sistem zagotavljanja kakovosti vključi dosledne follow-up postopke. Poleg tega se priporoča, da formalizira postopek sprejemanja odločitev ob upoštevanju različnih vlog in nalog strokovne skupine (poročilo o presoji), direktorja in zaposlenih agencije (predlog sklepa) ter sveta agencije (uradna odločitev).

Za povečanje preglednosti je svet agencije (konec avgusta 2018) sprejel **postopkovnik** (priloga 11), ki jasno kaže način obravnave dokumentacije, način odločanja, sodelovanje s strokovnimi službami agencije in sprejetje sklepov. Pripravljamo tudi **vodnik po postopkih akreditacij in evalvacij**, namenjen zaposlenim in strokovnjakom agencije ter kandidatom za strokovnjake in kandidatom študentom, ki bo omogočil čim bolj pregleden vpogled v razumevanje meril in postopkov delovanja agencije.

ESG 2.6 POROČANJE (delno skladno)

Priporočilo:

Agenciji se priporoča, da zaradi preglednosti in nadaljnjega razvoja objavlja vsa poročila strokovnjakov, tudi tista z negativnim rezultatom.

Od leta 2019 so **vse negativne odločitve, ki jih je sprejel svet agencije, tudi javno objavljene na naši spletni strani**. Vsebina odločitev je pritožbe je vedno, brez izjem, povzeta tudi v sklepu sveta agencije, ker mora odločba povzemati potek postopka in ugotovitve. Odločitve pritožbene komisije se zato ne objavljajo posebej, ker predstavljajo le eno od stopenj v postopkih akreditacije in ocenjevanja.

ESG 2.7 Pritožbe (večinoma skladno)

Priporočilo:

Priporočljivo je, da agencija pritožbeni postopek opredeli kot del sistema zagotavljanja kakovosti in da se ta postopek bolj pregledno komunicira zavodom.

Pritožbeni postopek zoper odločitve sveta agencije pravilno urejata dva zakona - ZUP (Zakon o splošnem upravnem postopku) in ZViS (Zakon o visokem šolstvu). V skladu z določbami ZUP lahko pritožnik vloži pritožbo zaradi kršitve postopka, nepravilne uporabe materialnega predpisa in tudi napačnih ali nepopolnih dejanskih ugotovitev. Ker ZViS ne določa drugačne ureditve razlogov za pritožbo, se upoštevajo določbe ZUP, ki predvidevajo vse tri zgoraj navedene pritožbene razloge. Pritožba se lahko vloži tudi zaradi upravnega molka prvostopenjskega organa. Vlagatelji imajo v postopku tudi druge možnosti, s katerimi lahko izrazijo svoje nestrinjanje - pritožbo (zahtevek za izključitev, zahtevek za začetek postopka, zahtevo za vročitev odločbe itd.). Razlogi, ki jih je ESG navedel za "complaint", so po slovenski zakonodaji razlogi za "appeal", vložene za bistvene kršitve postopkovnih določb. Vsak upravni akt, ki ga izda svet agencije ali uradna oseba, ki vodi postopek, mora vsebovati navodila o pravnih sredstvih, v katerih je stranka v postopku jasno in natančno obveščena o možnostih vložitve pravnih sredstev.

Slovenski zakonodajni sistem kot posebno obliko opozarjanja in ukrepanja v zvezi z morebitnimi pomanjkljivostmi delovanja visokošolskega zavoda ali izvajanjem študijskega programa predvideva institut izredne evalvacije. V teh postopkih lahko vsaka oseba poda pobudo za začetek izredne evalvacije, če meni, da je delovanje visokošolskega

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

izobraževanja, zagotavljanje študijskega programa ali sistema zagotavljanja kakovosti neustrezno (glej 51.š in 51.t člen ZViS). Postopek je podrobneje opisan v merilih. Pritožba je mogoča do odločitve sveta agencije (npr. zahteva za izločitev strokovnjaka, zaposlenega, člana sveta; zahtevek za začetek postopka kot stranka, stranski udeleženec); po odločitvi sveta je mogoča samo pritožba.

